

Niskalenkki televisio Runoraadissa

■ Seija Lappalainen
ROYANIEMI

Lapin yliopiston opiskelijoiden Niskalenkki on yksi viidestä runovideoista, jotka nähdään TV 1:n Runoraadissa ensi torstaina. Elokuva- ja mediakouluille suunnattu Suklaata poskella -runovideokilpailu julistettiin viime keväänä Runoraadissa näytetyn 50. runovideon kunniaksi.

Toiveena oli, että opiskelijat tekisivät perinteisestä Runoraadin videokonseptista poikkeavia videoita. Toive toteutui ja tiukkaan karsintaan osallistui yli 20 ajatuksella ja vaivalla tehtyä runovideoita oppilaitoksista ympäri Suomen. Viisi selvisi finaaliin eli torstaina televisioitavaan Runoraatiin. Voittaja valitaan ohjelman aikana.

Audiovisuaalista mediakulttuuria Lapin yliopistossa opiskelevat Kai Tuomola ja Mauri Lähdesmäki kuulivat kilpailusta kaksi viikkoa ennen sen päättymistä.

– Mietimme kyllä kannattaako enää osallistua, sillä aikaa oli vähän ja tehtävä siihen nähden iso, Tuomola muistelee. Kaksikko otti kuitenkin yhteyttä Jarkko Kumpulaiseen, joka oli esittänyt omia runojaan baareissa. Kumpulainen oli kirjoittanut tekstinsä nimenomaan esitettäväksi, ja lisäksi hänen runonsa ovat hyvin visuaalisia.

Pyynnöstä Jarkko Kumpulainen lähetti muutaman runon. Valituksi tuli melko paatoksellinen Niskalenkki, jossa runoilija kertoo kokeilleensa kieli poskella, pystyykö äijämäisestä sadatelusta saamaan aikaan runon. Näköjään pystyy; heti runon alussa käy selväksi, että nyt ruvetaan riehuaan. Videolla runon tulkitseva Kai Tuomola halusi tuoda tekstiin vastavaloa ironian ja parodian keinoin.

Vajaan kaksi ja puoli minuuttia kestävä video on ohjannut Kai Tuomola ja kuvannut Mauri Lähdesmäki. Ääni ja leikkaus on tehty yhteistyössä; kumppanukset myös molemmat "esintyvät" videolla - mutta kuvista heidät tunnistaa korkeintaan hampaslääkäri. Ajatus suunseudun ja hampaiden kuvaamisesta tuli, koska Tuomola oli edellisenä päivänä ollut viisauden hampaanpoistossa.

■ Jarkko Kumpulainen (keskellä) kirjoitti runon, jolle Mauri Lähdesmäki ja Kai Tuomola antavat visuaalisen ilmeen ja äänen.

Muuten kuvissa näkyy kaakeliseinää, vesilasia, "puhuva" lamppu sekä ruudussa vilistävää tekstiä. Video päättyy tehokkaasti runon viimeisiin sanoihin, jotka näkyvät ruudulla: Mutta sydäntäni ette saa.

Kirjoita runo suklaalla poskeen

Mediakasvatusta Lapin yliopistossa opiskeleva Jarkko Kumpulainen on tullut tunnetuksi Lapin yliopilaslehden päätoimittajana (entisenä) sanataideyhdistys

Papperpuun puheenjohtajana ja lisäksi Lapin yliopilasteatterin aktiivijäsenenä.

Papperpuu-yhdistys on yksi esimerkki runon uudesta tulemisesta, joka on yhteistä suomalaisille yliopistokaupungeille. Opiskelijapiireissä runo on menettänyt korkeakulttuurin leimaansa ja saanut samantapaisen aseman kuin esimerkiksi pubeissa esitetty musiikki.

Runon esittäminen ja vastaanottaminen on olennainen osa opiskelijakulttuuria nykyään. Paitsi ravintoloissa uutta runoa

julkaistaan myös internetin välityksellä.

Kai Tuomola ja Mauri Lähdesmäki ovat tehneet yhdessä useita lyhytelokuvia ja kokeellisia pätkiä. Nyt tekeillä on viimeisen päälle realistista draamaa kaiken kokeellisuuden vastapainoksi. Lähdesmäki tuntee ennen kaikkea vetoa kuvaajan töihin, mutta Tuomolaa kiinnostavat myös muut kameran takana tehtävät työt. Hänellä on kokemusta myös pitkän elokuvan tekemisestä Jarmo Lampelan tiimissä. Joki-elokuvassa Tuomola toimi

lavastusavustajana ja Eilassa hän näytteli vahtimestaria. Tuomola on aikaisemmin toiminut Lahdessa Teatteri Vanhan Jukon lavastajana.

Suklaata poskella -runovideokilpailun tavoitteena on ollut herättää tulevien ammattilaisten kiinnostus runovideoon taidemuotona. Kilpailun taustalla on ajatus, että runovideoista voisi kehittyä omintakeinen ja itsenäinen ilmaisumuotonsa. Tarkoituksena oli myös saattaa audiovisuaalisen alan ammattilaisia ja suomalaisia nykyrunoilijoi-

ta yhteen.

Kilpailun nimi kiteytyy tehtävän asetteluun, joka kuului näir "Lausuta runo presidentillä, kirjoita se suklaalla lapsen poskella tai animoi se tähtiin. Tyyli on vapaa."

Seuraavan Runoraadin raatiin kuuluvat elokuvaohjaajat Markku Pölonen ja Saara Cantell, kirjailija-dramaturgi Sofi Oksanen sekä sanataituri Jukka Virtanen

Runoraati torstaina 30.3. TV 1 klo 21.55.

MARKKU LESKINE